

[Landbrugsministeren]

mod nødvendigvis med mellemrum genstand for ejerskifte.

Spørgsmålet om, hvor meget jord der ligger under »den døde hånd«, har været genstand for en nærmere undersøgelse i den betænkning, som kom i 1956. Det er betænkning nr. 159, som blev afgivet af stiftelseskommissionen.

Kommissionens undersøgelse omfattede såvel jord tilhørende stiftelser og lignende selvejende institutioner som jord tilhørende aktieselskaber, andelsforeninger og andre foreninger samt jord tilhørende kommuner.

Undersøgelsen viste på det tidspunkt, at de arealer, der tilhørte stiftelser og lignende institutioner, tilsammen udgjorde et areal på 41.500 ha, og det vil sige ca. 1,3 pct. af landets samlede landbrugsareal. Det skal dog tilføjes, at en stor del af dette areal er dækket af skov.

På denne baggrund fandt et flertal af kommissionens medlemmer, at der ikke var behov for lovgivningsforanstaltninger med henblik på at overføre jord, der tilhører stiftelser og institutioner, til personligt eje. Et flertal inden for kommissionen foreslog imidlertid, at der blev gennemført en regulering med hensyn til sammenslutningers og institutioners erhvervelse af landbrugsjord. En sådan begrænsning blev indført første gang ved lov nr. 127 af 16. april 1957. I bestemmelsen herom, som senere er fulgt op i 1967-loven, §§ 20 og 22, og som går igen i vores nuværende landbrugslov som § 9, stk. 2, står, at institutioner og selskaber ikke umiddelbart kan eje landbrugsjord.

Jeg skal lige læse op, hvad der står i § 9, stk. 2, i den nye landbrugslov. Der står, at hvis et selskab, en forening, en institution o. lign. ejer mere end 5 landbrugsejendomme eller 2 landbrugsejendomme med et jordtiliggende på over 100 ha, kan landbrugsministeren påbyde ejeren, at overskydende ejendomme, der udgør selvstændige bæredygtige enheder, skal bortforpagtes, medmindre særlige fællesinvesteringer, beskæftigelsesmæssige forhold el. lign. taler imod det. Disse nye bestemmelser, som for de fleste vedkommende er analoge med de gamle, træder i kraft den 1. januar 1984.

Det er tanken, at statens jordlovsudvalg i de kommende år skal foretage en nærmere undersøgelse af driftsforholdene vedrørende

de ejendomme, der omfattes af lovens bestemmelser.

Justitsministeriet har over for mig oplyst, at man ikke er i besiddelse af de oplysninger om fundatser og regnskaber, der anmodes om i spørgsmålet. Justitsministeren har samtidig oplyst, at justitsministeren den 14. juli 1978 har nedsat et udvalg vedrørende lovgivning om fonds, legater, stiftelser og lignende selvejende institutioner.

Jeg kan sige til slut, at fra regeringens side vil man afvente resultatet af de undersøgelser, der er indledt af dette udvalg, inden der tages stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der måtte være behov for yderligere lovforanstaltninger på dette område. Men jeg kan da oplyse, at de ejendomme, som ejes af disse institutioner, ikke er steget i antal siden 1957.

Karl Møller (DKP):

Jeg siger tak for det omfattende svar. Der har jo også været tid til at lave dette svar, eftersom vi allerede havde stillet spørgsmålet til spørgetiden sidste onsdag, men vi fandt efter fælles overenskomst ud af, at der skulle en større undersøgelse til, og den har man altså også foretaget.

Jeg vil godt i den forbindelse spørge ministeren, om han til trods for svaret synes, det er rimeligt – selv om det procentvis ikke drejer sig om en stor del af Danmarks jord, må man erkende, at en hel del af den hører til den bedste landbrugsjord, vi har – at disse forskellige veldædige legater, stiftelser, fonds, selvejende institutioner, og hvad de ellers kalder sig, gennem disse former for ejendomsforhold dels er undtaget fra normal beskætning – for det er de jo, og derfor får de faktisk visse konkurrencemæssige fordele set i forhold til andet landbrug – dels er taget ud af den almindelige omsætning, som landbrugsministeren også var inde på, altså det normale køb og salg af landbrugsjord.

Vi mener, det må være ganske logisk, at med den mangel, der i forvejen er på dansk landbrugsjord, vil disse forskellige godssamlinger, også selv om der ikke er kommet nye til siden 1957 under dette teoretiske begreb, »den døde hånd«, bidrage til at fordyre den jord, som er tilovers, og det vil bl. a. medføre en besværliggørelse af det generationsskifte, som jo er et stort problem i landbruget.